

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/159985,W-audycji-Przystanek-Historia-w-Polskim-Radiu-o-portalu-opowie-dzianeipngovpl-23-.html>
28.02.2026, 06:22

[Następny](#)

[Powrót](#)

W audycji „Przystanek Historia” w Polskim Radiu o portalu opowiedziane.ipn.gov.pl – 23 lutego 2022

Audycja została wyemitowana w środę o godz. 19.30 na antenie Programu I Polskiego Radia.

23.02.2022

Opowiedziane.ipn.gov.pl to projekt Biura Edukacji Narodowej IPN, gromadzący relacje z okresu dwudziestolecia międzywojennego, poprzez II wojnę światową, aż do obalenia komunizmu. O swoich doświadczeniach mówią żyjący świadkowie historii – znani i nieznani.

Przeszłość widziana oczami świadków historii

Portal jest narzędziem, które pozwala na zapoznanie się z archiwalnym zasobem IPN w zakresie historii mówionej. Dzięki serwisowi można spojrzeć w przeszłość oczami bardzo wielu osób.

Wspomnienia, które przekazali świadkowie, dotyczą najważniejszych zagadnień polskiej historii, takich jak: II wojna światowa, wywózki Polaków na wschód ZSRS, zbrodnia katyńska, ratowanie Żydów przez Polaków w czasie Holocaustu, rzeź wołyńska, Powstanie Warszawskie, opozycja w PRL, Solidarność, oraz szeregu innych wydarzeń.

Ponad 2 tysiące nagrań świadków

Adam Hlebowicz, dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN podkreśla, że relacje były nagrywane już od początku istnienia IPN, czyli od 2000 r. – W 2006 roku powstał specjalny skoordynowany program i w ciągu tych 16 lat udało nam się nagrać ponad 2 tys. relacji. W zeszłym roku uruchomiliśmy specjalny portal poświęcony tym relacjom – mówi. – To jest bardzo ważny element historii, praca na relacjach świadków. Część świadków historii nie spisuje swoich relacji z różnych powodów. Zadaniem historyków jest wyszukanie takich osób, nagranie wspomnień. Takie nagrania trwają czasami godzinę, a niekiedy kilkanaście godzin – wyjaśnia.

Gość audycji w rozmowie z Pawłem Lekkim przyznaje, że wiele osób zgłasza się do placówki, by opowiedzieć historię swoją lub historię znanej im osoby. – Mamy listę osób, którą sobie ustanawiamy, do kogo warto dotrzeć. Mamy potencjalnych świadków historii, których nagrania chcemy przechować w pamięci dla potomnych, ale wielu świadków zgłasza się samych – mówi. – Przychodzą osoby, które znają niezwykłych ludzi i chcą się podzielić poruszającą historią dotyczącą m.in. II wojny światowej, opresji komunistycznej czy działalności NSZZ „Solidarność” – opowiada.

Cenne źródło dla historyków

Dla wielu badaczy z różnych dziedzin historia mówiona jest ważnym materiałem poznawczym i narzędziem w codziennej pracy naukowej. Mogą do niej sięgać również nauczyciele, uczniowie, pasjonaci historii, a nawet filmowcy.

– Serwis opowiedziane.ipn.gov.pl służy zarówno tym, którzy na poziomie popularnym chcą się czegoś dowiedzieć, ale także dla zaawansowanych historyków, którzy szukając różnych źródeł do

swojej pracy monograficznej, analitycznej, mogą posługiwać się takimi relacjami – zaznacza Adam Hlebowicz. – Naszym zadaniem jest także weryfikacja przekazanych nam informacji, ponieważ pamięć jest zawodna – dodaje.

Notacje nagrane przez IPN były fundamentem powstawania filmów dokumentalnych w IPN, takich jak „Zapora” czy „Fort”.

Budowanie obrazu przeszłości

Wspomnienia, jeśli tylko są właściwie utrwalone, pozwalają budować obraz przeszłości i stają się niezwykle cennym nośnikiem wiedzy o tym, co minęło. Są wehikułem czasu, który może nas przenieść w dowolny etap dziejów XX w. i w dowolne miejsce.

Jak podkreśla dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN Adam Hlebowicz, w historii mówionej słyszymy przede wszystkim emocje i piękno języka. – Czasami jest to wschodni, kresowy akcent i pod wieloma względami jest to inne źródło, bardzo przyjazne. W jakimś stopniu jest to historyczne radio, które przybliży nam sylwetki ludzi i postacie wydarzeń – dodaje.

Ponadto w audycji:

- 20 lutego 1922 roku Sejm Wileński przegłosował przyłączenie miasta do Polski. Tym samym zakończyła się misja generała Lucjana Żeligowskiego w tym regionie;
- o książce [Leksykon bezpieki. Kadra kierownicza aparatu bezpieczeństwa 1944-1956, tom II.](#)

[POSŁUCHAJ](#)

[Poprzednia audycja: „Przystanek Historia”, 9 lutego 2022.](#)

[Odcinki archiwalne na portalu przystanekhistoria.pl.](#)

* * *

Cykl audycji „Przystanek Historia” jest realizowany wspólnie przez Instytut Pamięci Narodowej i Program I Polskiego Radia. Rozmowy poświęcone są ważnym wydarzeniom, które wpłynęły na dzieje Polski w XX wieku oraz ludziom, którzy tę historię tworzyli.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Posłuchaj